

Biblioteket vid Leufstabruk – Charles De Geers böcker och kontakten med Linné

I 1700-talsbiblioteket vid Löfstabruk i norra Uppland finns de böcker som huvudsakligen samlades av Charles de Geer (1720–1778), han som brukar kallas entomologen, bevarade i sin ursprungliga miljö. Biblioteket ägs av Uppsala universitet sedan 1986, efter att ha varit en fideikommiss under mer än 250 år. De Geer spenderade större delen av sin uppväxt i Nederländerna, innan han tog över Löfstabruk, och fortsatte att köpa litteratur från nederländska bokhandlare i stor utsträckning även från Sverige. Han lärde tidigt känna Carl von Linné under tiden i Uppsala mellan 1738 och 1741.

Biblioteket speglar hela familjen De Geers läsning och intresse under 1700-talet, men har ett särskilt fokus på naturvetenskap, i synnerhet om man jämför med andra herrgårdsbibliotek från tiden. Ungefär 25% av de runt 10 000 titlarna är inom det fältet. En lika stor del rör sig dock om skönlitteratur. Böckerna står fortfarande kvar på sina hyllor från tiden, i ett vackert rum designat av den svenske hovarkitekten Jean Eric Rehn, som ju också var involverad i arbetena på Stockholms slott vid tiden.

Från det rika bevarade kringmaterialet, såsom bibliotekskataloger och bokhandlarräkningar, kan man få en mycket god bild av hur samlingarna har byggts upp

genom åren. På samma sätt kan man se hur olika typer av litteratur har hanterats, och vilka böcker som kommit dit som gåva.

På flera sätt kan man se att Linné har behandlats på ett mycket uppskattande sätt. De Geer ägde ett 40-tal av Linnés verk, ofta i flera upplagor. De flesta av dem var placerade i De Geers arbetsbibliotek, som han använde praktiskt i sitt forskningsarbete. Flera böcker i biblioteket vet vi att De Geer hade erhållit som gåva från Linné, som också vid flera tillfällen besökte Lövstabruk på plats. I breven från De Geer till Linné, som tillgängliggjorts i projektet Linnékorrespondensen, finner vi uppgifter både om besök på Leufsta, bokutbyten, och ömsesidiga hedersbetygelser. I ett brev från 1775 skriver De Geer exempelvis till Linné: ”Herr Archiatern är således och har varit min läro-mästare, som jag uprichtigt bekiänner. Hwad jag således känner i Entomologien, det har jag lärd utaf Herr Archiatern.”

